

Sosyal Bilimler
EKEV AKADEMİ
dergisi

Makalenin geliş tarihi: 01.02.2025
1.Hakem Rapor Tarihi: 08.09.2025
2.Hakem Rapor Tarihi: 09.09.2025
Yayına Kabul Tarihi: 08.10.2025

eISSN:2148-0710 - pISSN:1301-6229

PIYANO EĞİTİMİNDE USTALIK SINIFLARININ YERİ: “1. ULUSLARARASI TOMRİS ÖZİŞ PİYANO GÜNLERİ” ÖRNEĞİ

Aysegül GÖKLEN YILMAZ* -Senem Zeynep ERCAN**
Öz

Bu çalışma, profesyonel çalgı eğitiminde önemli role sahip olan ustalık sınıflarının etkisini, piyano eğitimi ekseninde ele alarak incelemeyi amaçlayan nitel bir araştırmadır. Çalışmada, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi tarafından, değerli piyanist Tomris Öziş'in hatırasını yaşatma amacıyla düzenlenen 1. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerine odaklanılmıştır. Çalışma, 1. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerindeki atölyelere aktif katılım sağlayan öğrenciler ile (N=20) yürütülmüştür. Öğrencilerin piyano günlerine ve gerçekleştirilen atölye çalışmalarına ilişkin görüşleri, 5 ana başlık üzerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma bulgularından elde edilen veriler doğrultusunda, 1. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerine aktif katılım sağlayan öğrencilerin yapılan atölye çalışmalarının teknik becerilerine katkısı, müzikal beceri ve yorumlamaya katkısı, eğitim sürecine ilişkin görüşleri, seyirci karşısında çalma deneyimi ve sosyal etkileşime yönelik görüş ve deneyimleri değerlendirilmiştir. Teknik ve müzikal kazanımlar bağlamında öğrenciler en çok yeni bilgi edindikleri yönünde görüş belirtmiştir. Öğrenciler piyano günleri kapsamında gerçekleştirilen eğitim uygulamalarını etkili bulmuştur. Seyirci karşısında çalmanın olumlu duygular uyandırdığı, heyecanı kontrol etme becerisi kazandırdığı ve sahne deneyimi yaşattığı yönündeki öğrenci görüşleri, ustalık sınıflarındaki açık ders yapısını destekler nitelikte bulunmuştur. Ayrıca piyano günleri kapsamında bir araya gelen öğrencilerin yoğun müzikal paylaşımlarda bulunduğu, yeni arkadaşlıklar edindiği ve piyano müziği etrafında toplanan etkileşimler yaşandığı dikkat çekici sonuçlardan olmuştur. Araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda, ustalık sınıflarının müzik öğrencilerinin motivasyonunu olumlu etkileyerek, akademik ve müzikal yaşantısına olumlu yansımaları olacağı düşüncesi ile bu gibi atölye çalışmalarının yaygınlaşması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Piyano, Piyano eğitimi, Ustalık sınıfları, Piyano günleri, Tomris Öziş.

The Role of Masterclasses in Piano Education: The Example of “The 1st International Tomris Öziş Piano Days”

Abstract

This qualitative study explores the role of masterclasses in professional instrument education, with a specific focus on piano pedagogy. The research centers on the 1st International Tomris Öziş Piano Days, an event organized to honor the memory of pianist Tomris Öziş. The study was conducted with students who actively participated in the workshops during the event. Data were collected and analyzed using content analysis methodology. The findings reveal several key areas of impact: the contribution of the workshops to participants' technical and musical skills, their interpretative development, perceptions of the educational process, experiences of performing before an audience, and the nature of social interactions formed during the event. Participants reported gaining entirely new insights, particularly in terms of technique and musical interpretation. They generally perceived the workshops as highly productive and beneficial to their development. Furthermore, performing in front of an audience was found to foster positive emotional responses, support the development of stage presence, and enhance the ability to manage performance-related anxiety. These findings support the effectiveness of the open-lesson format commonly used in masterclasses. Another significant outcome was the high level of musical exchange among participants, who formed new connections and engaged deeply in shared musical experiences. Based on these findings, the study suggests that such masterclass-based workshops should be more widely implemented, as they have the potential to enhance students' motivation and positively influence both their academic progress and artistic growth.

Keywords: Piano, Piano education, Masterclass, Piano days, Tomris Öziş.

* Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Müzik Bölümü, Piyano Arp Gitar Ana Sanat Dalı, aysegul.goklen@comu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-2265-2977>

** Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Müzik Bölümü, Piyano Arp Gitar Ana Sanat Dalı, senemzeynep.ercan@comu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-0616-0200>

1. Giriş

Müzik eğitiminin önemli boyutlarından biri olan çalgı eğitimi bireye, müziği teknik ve estetik öğeleriyle bir araya getirerek icra etme deneyimi kazandırır. Çalgı eğitimi aracılığıyla icra pratiklerinin yanı sıra müziğin teorik, tarihsel ve kültürel boyutlarını da öğrenen birey, çalgı çalmaya yönelik teknik becerileri kazanırken aynı zamanda müziği çok yönlü olarak algılama ve deneyimleme imkânı bulur. Uslu (1998, s. 24)'ya göre çalgı eğitimi ile birey kendini daha iyi tanır, yeteneklerini anlar ve mevcut becerilerini geliştirmenin yanı sıra yeni beceriler kazanır. Bu bağlamda, çalgı eğitiminin bireyin kendini gerçekleştirmesine imkân tanıyan bir uğraş olması sebebiyle müzik eğitiminin temel alanlarından biri olduğu söylenebilir.

Geniş ses aralığı, çoksesli müziğe uygun yapısı, ses üretmedeki kolaylığı ve zengin literatürü ile çalgı eğitiminde en çok tercih edilen çalgılardan birinin piyano olduğu söylenebilir. Piyano eğitimi, detaylı ve sistematik çalışma gerektiren kapsamlı bir süreçtir. Bu süreçte temel teknik ve müziksel becerileri doğru bir şekilde kazanmak önem taşır. Alan yazını incelendiğinde; piyanoda deşifre becerilerinin geliştirilmesi (Kurtuldu & Kılıçoğlu, 2023; Küpana, 2012; Özer & Yiğit, 2011; Türkmen, 2008), farklı teknik kazanımların sağlanması (Çimen, 2001; Çoban, 2019; Deniz & Durak, 2024; Kaleli & Barışeri, 2018; Kurtuldu & Gönül, 2019), etüt ve egzersizler (Bıyıklıoğlu, 2024; Çağlak-Eker, 2020; Engül & Pirgon, 2020; Eyüpoğlu, 2017; Kalkanoğlu, 2020; Ömür, 2022), müzikal yorum (Gün & Köse, 2012; Türker, 2021) ve repertuar bilgisi (Bulow, 2019; Coutts, 2018; Gladden, 2017) olmak üzere piyano eğitiminin alt boyutlarına ilişkin birçok araştırma yapıldığı görülmektedir.

Piyano eğitimi, erken yaşlardan (Huseynova vd., 2019; Işıkdemir, 2019; Recepli & Onuray-Eğilmez, 2022; Thomas-Lee, 2003; Uçar, 2015) başlayarak ileri yaşlara (Barsamyan, 2019; Herrera & Cremades, 2020) dek devam eden, hem amatör (Akinönder & Uçal-Canakay, 2021; Özçelik, 2010; Tekeli-Yiğit vd., 2020) hem de profesyonel (Hamond, 2013; Hu, 2018; Karataş & Şengül, 2018; Young, 2013) müzik eğitiminin bir parçasıdır. Her yaş grubunda ve eğitim düzeyinde farklı gerekliliklere sahip olan piyano eğitimi ülkemizde profesyonel düzlemde konservatuvarlar, müzik ve sahne sanatları fakülteleri, eğitim fakülteleri, güzel sanatlar fakülteleri ve güzel sanatlar liselerinde verilmektedir. Bu kurumlarda gerçekleştirilen piyano eğitimi, formal eğitimin bir kolu olarak uygulanır ve sistematik bir eğitim programı çerçevesinde yürütülür.

Formal müzik eğitim süreci ve ortamı dışında gerçekleştirilen ustalık sınıfları, yaz ve kış okulları, atölye çalışmaları gibi çalışmalar çalgı eğitimini destekleyici niteliktedir. Bu çalışmalarda amaç, formal müzik eğitimi kazanımlarını pekiştirmek olduğu kadar öğrencinin farklı eğitimcilerle buluşarak yeni perspektifler kazanması ve çalgı çalışmaya yönelik motivasyon sağlamasıdır. Bu çalışmaların alanında uzman sanatçı ve pedagoglar tarafından yürütülmesi, belirli bir süre içerisinde kazanılması hedeflenen davranışlara yönelik uygulamaya dayalı olması, ders dışı bir ortamda gerçekleştirilmesi ve eğitimci ile öğrenci arasında açık bir iletişim gerektirmesi çalışmaların öne çıkan yönleridir.

Çalgı eğitimini destekleyici çalışmalar arasından ustalık sınıflarının (masterclass) oldukça etkili olduğunu söylemek mümkündür. Konservatuvar kültürünün temel bir parçası olan ustalık sınıfları, sanatçı ve pedagogların genellikle ileri düzey öğrencilere yol gösterdiği veya profesyonel icracıların belirli bir müzik stiline çalışma prensiplerini paylaştıkları performans sınıflarına denir. Belirli bir yer ve zaman aralığında önemli eğitimcilere ulaşma imkânı sağlayan ustalık sınıflarında öğrenciler, izleyici karşısında gerçekleştirdikleri açık dersler ile profesyonel bir eğitim ortamı deneyimi yaşarlar (Aldut, 2024; Creech vd., 2009; Sarvan, 2020).

Ustalık sınıflarında usta eğitmen, aktif katılımcı ve pasif katılımcı olmak üzere üç profil görülür. Usta eğitmen eleştirel yanıtları, tavsiyeleri ve teşvik edişiyle öğrencilerin “henüz hayal edemedikleri

yorumlama olasılıklarını” göstererek gelişmelerine yardımcı olacak yetenekli, bilgili ve deneyimli icracı ve öğretmendir. Aktif katılımcı, yeni fikirlere açık ve performans kaygısı taşımadan öğrendiklerini izleyici kitlesi karşısında uygulayabilen ve paylaşabilen öğrencidir. Pasif katılımcı ise ders sürecini gözlemleyerek öğrenmek isteyen izleyici kitlesine denir (Taylor, 2010).

Son yıllarda ustalık sınıfları üzerine araştırmaların arttığı ve bu araştırmalarda konunun farklı açılardan irdelendiği görülmektedir. Yürük (2022) piyano ustalık sınıflarında uzman yaklaşımlarının betimlenmesi üzerine bir araştırma gerçekleştirmiştir. Kocamangil vd. (2021) çalışmalarında çevrimiçi viyolonsel ustalık sınıflarında öğrenim gören öğrencilerin sürece ilişkin değerlendirmelerini incelemiştir. Sarvan (2020) ise flüt eğitiminde ekoller ve evrenselleşme sürecini inceleyerek, bu sürece ustalık sınıflarının etkisini ortaya koymuştur. Long vd. (2014), konservatuvar öğrencilerinin enstrümana özgü ustalık sınıflarına ilişkin deneyim ve algılarını araştırdıkları çalışmalarında; öğrencilerin ustalık sınıflarında icracı ve dinleyici olarak deneyimlerini ayrıntılı olarak açıklayan ankete verilen yanıtları incelemiş, çalgının ve çalışma düzeyinin genellikle icra deneyimlerinin kapsamını belirlediğini saptamıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda, piyano ustalık sınıflarının etki düzeyine ilişkin bir çalışma olmadığı görülmüş ve bu doğrultuda, araştırma kapsamında Tomris Öziş adına düzenlenen piyano günleri çeşitli yönleriyle incelenmiştir. Bu bağlamda önce Tomris Öziş’in sanat yaşamı ele alınmış ve düzenlenen organizasyonun ayrıntılarına yer verilmiştir. Devamında ustalık sınıflarına aktif katılım sağlayan öğrencilerin deneyim ve görüşleri incelenerek, piyano ustalık sınıflarının işlevi ve etki düzeyini belirlemek amaçlanmıştır.

1.1. Tomris Öziş

Şekil 1

Tomris Öziş

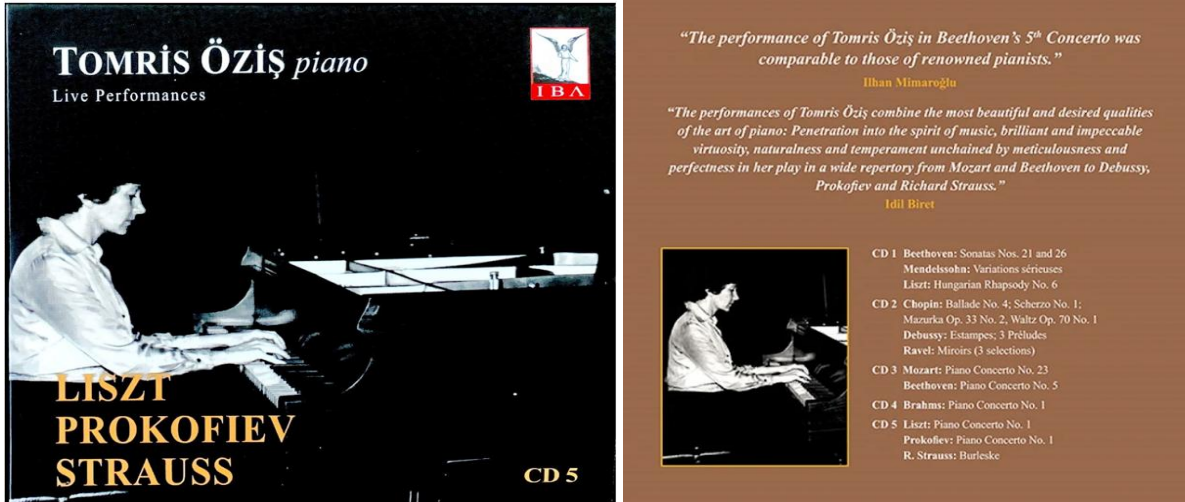
1935 yılında İstanbul’da doğan Tomris Öziş, piyano çalışmalarına küçük yaşta İzmir’de Madam Van der Rover ve Selahattin Göktepe ile başlamış ve ardından İzmir Konservatuvarı’nda Seride Barlas’ın öğrencisi olmuştur. İzmir Amerikan Kız Koleji’nden mezun olan sanatçı, sonrasında üstün yetenekli genç müzisyenler için açılan sınavı kazanarak piyano öğrenimi için Münih Devlet Yüksek Müzik Okulu’ndan kabul almıştır. Burada çalışmalarını Prof. Rosl Schmidt ile sürdürmüş ve 1960 yılında piyano bölümünden mezun olmuştur.

Öziş, hem Türkiye hem de Avrupa ve Amerika’da birçok resital vermiş, orkestra konserlerinde solist olarak yer almış, çeşitli radyo ve televizyon programlarına katılmıştır. Konser piyanistliğinin yanı sıra 1970’li yıllarda İzmir Devlet Konservatuvarı’nda piyano öğretmeni, Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’nde piyano öğretim görevlisi olarak görev almıştır. 1982 yılında sağlık sorunları sebebiyle konser piyanistliğine veda etmek durumunda kalmıştır. Öziş; İzmir, İstanbul, Ankara, Münih, Miami, Rochester, Detroit, Miami gibi şehirlerde konserler vermiştir. Sanatçı Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası, İzmir Devlet Senfoni Orkestrası, İstanbul Şehir

Orkestrası, İstanbul Radyo Senfoni Orkestrası gibi önemli orkestralar ile konserler vermiş; bu orkestralarda Michel Rochat, Mircea Basarab, Gotthold Ephraim Lessing, Tadeusz Strugala, Orhan Barlas, Cemal Reşit Rey, Hikmet Şimşek, Orhan Tanrıku, Gürer Aykal gibi şefler ile çalışmıştır. Birçok müzisyen ve dinleyici tarafından çok özel bir piyanist olarak nitelenen Öziş'in, birkaç stüdyo ve çoğu konserlerden canlı olarak gerçekleştirilen kayıtları bir arşiv edisyonu olarak yoğunlaşar biçiminde yayınlanmıştır (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, 2024).

Şekil 2

Tomris Öziş Albüm Kapağı, Ön ve Arka Yüzü

Tomris Öziş'in stüdyo ve konser kayıtlarından oluşan albümleri, kıymetli piyanist İdil Biret'in yönlendirmesiyle “IBA-İdil Biret Arşivi” altında yayınlanmıştır. Konuya ilişkin İdil Biret'in açıklamaları şu şekildedir: “Tomris Hanım'ın icraları piyano sanatının en güzel ve aranan vasıflarını birleştirir: Müziğin ruhuna nüfuz etmek, parlak ve şaşmayan bir virtüözite, titizlik ve mükemmeliyetçiliğinin gem vurmadağı çalışındaki temperament ve doğallık, Mozart'tan Prokofyev'e kadar giden engin bir repertuvar, daha birçok özelliğten ilk aklıma gelenleridir. Bence konser kayıtları icranın hakiki yüzünü gösterdiği için çok daha anlamlıdır. Tomris Hanım'ın icralarındaki derin müzikaliteyi pırıl pırıl bir teknikle birleştiren, hayal gücü dolu, cesur icralara nadir rastlanır.” (Kahramankaptan, 2017).

1.2.1. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günleri

Şekil 3

I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günleri Afiş ve Programı

I. ULUSLARARASI TOMRIS ÖZİŞ PİYANO GÜNLERİ
I. INTERNATIONAL TOMRIS ÖZİŞ PIANO FESTIVAL

PROGRAM

01 KASIM 2024 CUMA
09.00 - 09.30 KAYIT (ATÖLYE KATILIMCILARI İÇİN GEÇERLİDİR)
09.30 - 10.00 AĞLIŞ: ÖZİŞ AİLESİNİN VE KATKI VEREN KİŞİLERİN TARKİMİ VE DİNLETİ
10.00 - 11.00 KONFERANS: ÜNAL ÖZİŞ "TOMRIS ÖZİŞ VE PİYANO DÜNYASI"
11.00 - 12.30 ATÖLYE - I (ÇİŞ FANALJI ATÖLYELERİ)
12.30 - 13.30 ÖĞLE YEMEĞİ
13.30 - 16.00 ATÖLYE - II
16.00 - 17.30 ATÖLYE ÇALIŞMALARI - III
17.30 - 18.00 KEMER BAĞLAMA GÜÇÜ VE PROVA
18.00 - 20.00 USTALAR VE ÇIRAKLAR KONSERİ - I: ZERİN BAKI - 4 ÇIRAKLAR
(YER: KEPEZ BELEDİYESİ TURHAN MILDON KÜLTÜR MERKEZİ)
SOHBET PİYANO DÜNYASINDAN HATIRALAR - YAŞANMISILIKLAR
(YER: TURHAN MILDON KÜLTÜR MERKEZİ)

02 KASIM 2024 CUMARTES
09.30 - 10.00 ATÖLYE - I
10.00 - 11.00 KONFERANS: ÜNAL ÖZİŞ "TOL BRET VE PİYANO DÜNYASI"
11.00 - 12.30 ÖĞLE YEMEĞİ
12.30 - 13.30 ATÖLYE - II
13.30 - 16.00 SERBEST ZAMAN
16.00 - 18.00 ATÖLYE - III
18.00 - 19.00 SERBEST ZAMAN HAZIRLIK
19.00 - 20.00 USTALAR VE ÇIRAKLAR KONSERİ - 2 / BİR SENTEREK VE ÇIRAKLAR
20.00 - 20.30 SOHBET PİYANO DÜNYASINDAN HATIRALAR - YAŞANMISILIKLAR

03 KASIM 2024 PAZAR
09.30 - 12.00 TROYA MÜZEM VE TROYA ANTIK KENTİ GEZİŞİ
(ANAFARTALAR KAMPESİNDEN ÖTÜRÜŞ KALEİÇİ)
TROYA MÜZEM ÖNÜNDE TOPLU FOTOĞRAF VE VİDEO
(ÖTÜRÜŞ KAMPESİNDEN ANAFARTALAR KAMPESİNE GİRİŞ DÖNÜŞÜ)
12.00

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
MÜZİK VE SAHNE SANATLARI FAKÜLTESİ
NEDİME HANIM KONAĞI

tomrisozispiyanogunleri@gmail.com

0544 200 20 00
tomrisozispiyanogunleri
tomrisozispiyanogunleri@gmail.com

Miller Holding IRIS MIRAC KOLIN Büyükdünya

Değerli piyanist Tomris Öziş'in ailesinin piyaniste ait kuyruklu piyanoyu ve nota arşivini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi (ÇOMÜ MSSF)'ne armağan etmesi üzerine, piyanistin hatırasını yaşatmak amacıyla fakülte yönetimi tarafından "Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günleri"nin düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. "I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günleri"nde atölye çalışmaları, konserler, konferanslar, sohbetler ve gezi düzenlenmiştir. Atölyelere aktif katılım başvuruları, 01-25 Ekim 2024 tarihleri arasında katılımcıların performanslarını sergiledikleri video kayıtları, etkinlikte çalışılacak eserlerin notaları ve başvuru formları aracılığıyla çevrimiçi platformlar üzerinden yapılmıştır. Aktif katılım başvurularını Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde görev almakta olan üç piyanist-pedagog tarafından oluşturulan seçici kurul değerlendirmiştir. Seçici kurulda yer alan piyanistler, aynı zamanda atölyeleri gerçekleştiren piyano eğitimcileridir. Seçici kurul tarafından belirlenen kriterler doğrultusunda, aktif katılım için farklı kentlerden başvuran 28 öğrenci seçilmiştir. Seçilen öğrencilerin, kendi yaş gruplarına ilişkin belirlenen kriterlere göre teknik ve müzikal birikime sahip olması gözetilmiştir. Etkinlik başvurusunda en küçük yaş 7 olarak belirlenmiştir. 18 yaşından küçük öğrencilerin ailelerinden veli onam izni alınmış ve etkinliğe aileleri ile beraber katılmaları gerekliliği belirtilmiştir. Başvuru değerlendirmelerinin ardından kabul edilen aktif katılımcı listesi, katılımcıların hangi eğitimci ile çalışacakları ve etkinlik programı ÇOMÜ MSSF internet sitesinde duyurulmuştur.

I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günleri, 01-03 Kasım 2024 tarihleri arasında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi bünyesinde Nedime Hanım Konağı'nda gerçekleştirilmiştir. Ayrıca dış paydaşlardan Çanakkale Kepez Belediyesi Turhan Mildon Kültür Merkezi de etkinliğin bir diğer mekânı olarak kullanılmıştır. Etkinliğin açılış programında Tomris Öziş'in eşi Prof. Dr. Ünal Öziş "Tomris Öziş ve Piyano Dünyası" başlıklı bir konferans gerçekleştirmiştir. Devamında her eğitimci ayrı bir salonda atölye çalışması gerçekleştirmiştir. Aktif katılımcıların yanı sıra, pasif katılımcıların da dinleyici olarak yer aldığı atölye çalışmaları iki gün sürmüştür. Etkinliğin ilk akşamında Çanakkale Kepez Belediyesi Turhan Mildon Kültür Merkezi'nde "Ustalar ve Çıraklar Konseri-I", katılan piyanist eğitimcilerden biri ve aktif katılımcıların yer aldığı

konser gerçekleştirilmiştir. Konserin ardından, Bilkent Üniversitesi'nde görev yapmakta olan piyano eğitimcisi ile "Piyano Dünyasından Hatıralar ve Yaşanmışlıklar" başlıklı sohbet gerçekleştirilmiştir. Etkinliğin ikinci gününde Prof. Dr. Ünal Öziş "İdil Biret ve Piyano Dünyası" başlıklı bir konferans gerçekleştirmiştir. Devamında atölye çalışmaları, "Ustalar ve Çıraklar Konseri-II" ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde görev yapmakta olan piyano eğitimcisi ile "Piyano Dünyasından Hatıralar ve Yaşanmışlıklar" başlıklı sohbet Nedime Hanım Konağında gerçekleştirilmiştir. Etkinliğin üçüncü gününde aktif ve pasif katılımcılar, aileleri, eğitimciler ve görevli lisans öğrencileri ile Troya Müzesi ve Truva Antik Kentine gezi düzenlenmiştir.

1.3. Araştırmanın Amacı ve Problem Cümlesi

Araştırmanın amacı çalgı eğitiminde önemli yere sahip olan ustalık sınıflarının etki düzeyini I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günleri kapsamında incelemek; bu gibi çalışmaların öğrenci gelişimine katkısını ortaya koymak ve bu alanda gerçekleştirilecek çalışmalara yol gösterici olmaktır. Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi, "I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günleri katılımcılarının etkinliğe ilişkin görüş ve önerileri doğrultusunda, piyano eğitiminde ustalık sınıflarının yeri nedir?" olarak belirlenmiştir. Araştırma, Tomris Öziş'in genç kuşaklara tanıtılması ve piyanist anısına düzenlenen bu etkinliğin katılımcılar üzerindeki etkisini ve eğitsel kazanımlarını ortaya koyması açısından önem taşımaktadır. Belirlenen temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Katılımcıların;

- 1) I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerinde gerçekleştirilen çalışmaların piyanoda teknik becerilere katkısına yönelik görüşleri nelerdir?
- 2) I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerinde gerçekleştirilen çalışmaların müzikal beceri ve yorumlamaya katkısına yönelik görüşleri nelerdir?
- 3) I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerinde gerçekleştirilen çalışmaların seyirci karşısında çalma deneyimine yönelik görüşleri nelerdir?
- 4) I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerindeki eğitim sürecine yönelik görüşleri nelerdir?
- 5) I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerindeki sosyal etkileşime yönelik görüşleri nelerdir?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışmasına uygun olarak tasarlanmıştır. Bir kişi, olay ya da kurumu derinlemesine ve boylamsal inceleyen özgün çalışmalara durum çalışması denir. Durum çalışmalarında amaç genel sonuçlara varmak yerine bireyi ya da olguyu özgün ortamı içerisinde keşfederek, detaylıca betimlemek ve yorumlayabilmektir (Paker, 2021, ss. 124-125).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerine aktif katılım sağlayan öğrenciler ile sınırlandırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu oluşturulurken amaçlı örnekleme yöntemlerinden amaçlı tesadüfi örnekleme yaklaşımı kullanılmıştır. Patton (2018, s. 230)'a göre, "*Amaçlı örnekleme, üzerinde çalışılan soruları aydınlatacak bilgi açısından zengin durumların seçilmesine odaklanır*". Küçük tesadüfi bir örneklemin amacının temsil edilebilirlik değil, güvenilirlik olduğu söylenebilir. Bu örneklem türünde istatistiksel genellemeler yerine belirli durumların neden çalışma için seçildiğine dair şüphenin azaltılması amaçlanır (Patton, 2018, s. 241). Bu doğrultuda I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerine aktif katılım sağlayan 28 öğrenciye ulaşıp, çalışmaya gönüllülük esasıyla katılmayı kabul eden 20

öğrenci ile çalışma grubu oluşturulmuş ve öğrencilerin araştırma problemine ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. 18 yaşından küçük katılımcıların ailelerinden veli onam izni alınmıştır. Araştırma, %45'i erkek ve %55'i kadın olmak üzere 20 öğrenciyle yürütülmüştür. Öğrencilerin %5'i Eskişehir, %15'i Ankara, %20'si Edirne, %20'si İstanbul ve %40'ı Çanakkale'den katılım sağlamıştır. Eğitim kademelerine göre öğrencilerin %5'i ilkökul, %30'u ortaokul, %50'si lise ve 15'i üniversite kademesinde eğitim almaktadır. Öğrencilerin %25'i özel okul, %30'u güzel sanatlar lisesi, %20'si ortaokul seviyesinde konservatuvar/müzik hazırlık ortaokulu, %10'u lise seviyesinde konservatuvar/müzik ve sahne sanatları lisesi ve %15'i üniversite seviyesinde konservatuvar/müzik ve sahne sanatları fakültesinde öğrenim görmektedir. Buna göre katılımcıların yarısının lise kademesinde eğitim aldığı ve çoğunun güzel sanatlar liselerinde öğrenim gördüğü saptanmıştır. Güzel sanatlar liselerinin yanı sıra katılan öğrencilerin büyük oranda ortaokul, lise ve üniversite kademelerinde profesyonel müzik eğitimi aldığı görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğrencilerin etkinliğe ve yapılan çalışmalara ilişkin görüşlerini tespit etmek amacıyla ilgili literatürden yola çıkarak araştırmacılar tarafından geliştirilen, yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan yazılı görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu niteliğinde hazırlanan form için piyano ve müzik eğitimi alanlarında iki uzmandan görüş alınmıştır. Bu görüşler doğrultusunda form düzenlenmiş ve son hali verilmiştir. Görüşme formunda beş adet açık uçlu soru bulunmaktadır. Veriler, I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günleri'nin tamamlanmasının ardından, 04-15 Kasım 2024 tarihleri arasında gönüllü katılımcılara yüz yüze ulaştırılan yazılı formlar aracılığıyla toplanmış ve uygun veri kayıt yöntemleriyle dijital ortama aktarılmıştır.

2.4. Geçerlik Güvenirlik

Araştırmanın güvenirliliği için veriler, iki alan uzmanı tarafından ayrı ayrı analiz edilmiştir. Analiz sonucunda oluşturulan tema, kategori ve kodlar karşılaştırılarak verilere son hali verilmiştir. Uzmanlar arasındaki uyum “Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) x 100” formülü kullanılarak 0,90 olarak hesaplanmıştır (Miles & Huberman, 1994). Elde edilen güvenirlilik değerine göre, araştırma güvenilir olarak kabul edilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2013)'e göre, “içerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır” (s. 259). Bu doğrultuda elde edilen veriler için tema-kategori-kod listesi oluşturulmuştur. Elde edilen görüşler doğrultusunda; öğrencilerin ustalık sınıflarında edindikleri deneyimlerin piyanoda teknik becerilere katkısı, müzikal beceri ve yorumlamaya katkısı, seyirci karşısında çalma deneyimine etkisi, piyano günlerindeki eğitim süreci ve sosyal etkileşim olmak üzere 5 tema belirlenmiştir. Daha sonra temalar, kategorilere ayrılarak kodlamalar yapılmış ve katılımcıların ifadelerine yer verilmiştir. Ulaşılan bulgular, araştırmacılar tarafından yorumlanmıştır.

2.6. Araştırma Etiği

Araştırmanın etik kurul izni, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulunun 24.10.2024 tarih ve 15/31 sayılı kararı ile alınmıştır. Araştırmaya katılımda, gönüllülük esas alınmıştır. Araştırmanın amacını açıklayan ve elde edilen verilerin bilimsel amaçlar dışında kullanılmayacağını ifade eden bilgilendirilmiş onam formunu onaylayan katılımcılar araştırmaya dâhil edilmiştir.

3. Bulgular

Ustalık sınıflarının, piyano eğitimi sürecindeki öğrencilerin gelişimine katkı ve etki düzeyini ortaya koyma amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada, ilgili literatür taraması ve öğrenci görüşlerinden elde edilen verilere göre 5 tema belirlenmiştir. Bu temalar, literatür taraması ve öğrencilerin ustalık sınıflarında gerçekleştirdikleri çalışmalara yönelik görüşleri kapsamında “piyanoda teknik becerilere katkı”, “müzikal beceri ve yorumlamaya katkı”, “seyirci karşısında çalma deneyimine etkisi”, “piyano günlerindeki eğitim süreci” ve “piyano günlerindeki sosyal etkileşim” olmak üzere oluşturulmuştur. Bu 5 tema daha sonra kategorilere ayrılmış ve her kategori ile ilgili görüşlere yer verilmiştir. Temalar, bu temalar ile ilgili kategoriler ve kategorilere ilişkin görüş bildiren öğrenci sayısı ve örnek ifadeler Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3, Tablo 4 ve Tablo 5’te detaylı olarak verilmiştir.

3.1. Piyanoda Teknik Becerilere Katkı Teması

Piyanoda teknik becerilere katkı temasında 3 kategori bulunmaktadır. Bunlar; teknik beceri kazanma (6 kişi), yeni bilgiler edinme (8 kişi) ve verimli çalışmalar gerçekleştirme (6 kişi) şeklindedir. Temaya ilişkin bulgular ve öğrenci ifadelerinden oluşan örnek görüşler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Piyanoda Teknik Becerilere Katkı Teması, Kategoriler ve Örnek Görüşler

Temalar	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Piyanoda Teknik Becerilere Katkı	Teknik beceri kazanma	6	“Özellikle teknik açıdan çok faydalı bir çalışma olduğunu düşünüyorum. Tekniğimdeki yanlışları ve onları düzeltmem için nasıl çalışmam gerektiğini öğrendim.” (K18)
	Yeni bilgiler edinme	8	“Yeni piyano teknikleri öğrendik ve yeni çalışma metotları öğrenerek eserleri daha iyi yansıtabilmemiz için tavsiyeler aldık.” (K11)
	Verimli çalışmalar gerçekleştirme	6	“Yaptığımız çalışmaların tekniğime çok yararı dokundu. Öğretmenimin yalın, sade anlatımıyla önemli olan yerleri nasıl çalışabileceğimi anladım.” (K16)

3.2. Müzikal Beceri ve Yorumlamaya Katkı Teması

Müzikal beceri ve yorumlamaya katkı temasında 4 kategori bulunmaktadır. Bunlar; müzikal beceri kazanma (4 kişi), yeni bilgiler edinme (8 kişi), müzikal ifadeye katkı sağlama (2 kişi), ve olumlu etkiye sahip olma (6 kişi) şeklindedir. Temaya ilişkin bulgular ve öğrenci ifadelerinden oluşan örnek görüşler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Müzikal Beceri ve Yorumlamaya Katkı Teması, Kategoriler ve Örnek Görüşler

Temalar	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Müzikal Beceri ve Yorumlamaya Katkı	Müzikal beceri geliştirme	4	“Burada gerçekleştirilen çalışmaların müzikal becerimi geliştirdiğini düşünüyorum. Parçaların yeni yönlerini görmemi sağladı.” (K12)
	Yeni bilgiler edinme	8	“Eserlere nasıl daha kapsamlı yaklaşılması gerektiğinin farkında vardım. Sadece yazılanlara göre değil, müzisyenin bakış açısı ve yaşadığı dönemin etkilerini göz önünde bulundurarak nasıl çalışmak gerektiğini öğrendim.” (K9)

Müzikal ifadeye katkı sağlama	2	“Çaldığım eserde duygularımı daha iyi ifade edebildiğimi fark ettim.” (K4)
Olumlu etkiye sahip olma	6	“İlmek ilmek ve fazlasıyla detaylı bir müzikal çalışma gerçekleştirmemiz çok hoşuma gitti. Hocamız herşeyi en ince ayrıntısına kadar fark edip çalıştırmaya özen gösterdi.” (K18)

3.3. Seyirci Karşısında Çalma Deneyimine Etki Teması

Seyirci karşısında çalma deneyimine etki temasında 4 kategori bulunmaktadır. Bunlar; olumlu duygular (5 kişi), heyecanı kontrol etme becerisi (4 kişi), sahne deneyimi (5 kişi), etkisiz (6 kişi) şeklindedir. Temaya ilişkin bulgular ve öğrenci ifadelerinden oluşan örnek görüşler Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3

Seyirci Karşısında Çalma Deneyimine Etki Teması, Kategoriler ve Örnek Görüşler

Temalar	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
	Olumlu duygular	5	“Başta heyecan ve stres hissetsem de sonrasında alışılan ve insana ilham veren bir deneyim.” (K3)
Seyirci Karşısında Çalma Deneyimine Etki	Heyecanı kontrol etme becerisi	4	“Seyirci önünde çaldığım için performans kaygımı çözme yönünde bir adım daha atmış hissettim.” (K20)
	Sahne deneyimi	5	“Hocalarımız bizi sahnede neler yapacağımız hakkında bilgilendirdi ve tavsiyeler verdi.” (K11)
	Etkisiz	6	“Bana göre orası bir çalışma ortamı olduğu için seyirci karşısında çalma deneyimi sağladığını düşünmüyorum.” (K16)

3.4. Piyano Günlerindeki Eğitim Süreci Teması

Piyano Günlerindeki Eğitim süreci temasında 4 kategori bulunmaktadır. Bunlar; etkili eğitim uygulamaları (11 kişi), farklı bir eğitmen ile çalışma (2 kişi), tekrar katılma isteği (2 kişi) ve yeni ve yararlı kazanımlar (5 kişi) şeklindedir. Temaya ilişkin bulgular ve öğrenci ifadelerinden oluşan örnek görüşler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Piyano Günlerindeki Eğitim Süreci Teması, Kategoriler ve Örnek Görüşler

Temalar	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
	Etkili eğitim uygulamaları	11	“Her dakikasından verim aldığımı hissettiğim bir etkinlik oldu. Hem hocamızın sabırlı ve profesyonel yaklaşımı, hem de konferansların faydalı olduğu görüşündeyim.” (K18)
	Farklı bir eğitmen ile çalışma	2	“Farklı bir öğretmenin görüşlerini duyarak yeni bilgiler edindim.” (K4)
Piyano Günlerindeki Eğitim Süreci	Tekrar katılma isteği	2	“Burada tanışıp çalışma fırsatı bulduğum öğretmenimle tekrar çalışmayı çok isterim.” (K5)

Yeni ve yararlı kazanımlar

5

“Piyano günlerindeki iki günlük süreç çok yararlı oldu. Öğretmenimiz çok anlayışlı ve içtendi. Bireysel çalışmam hariç, diğerlerinin çalışmasını izlemek bana birçok bilgi ve tecrübe kazandırdı.” (K16)

3.5. Sosyal Etkileşim Teması

Sosyal etkileşim temasında 4 kategori bulunmaktadır. Bunlar; yeni arkadaşlar edinme (7 kişi), diğer katılımcılar ile müzikal etkileşim sağlama (6 kişi), müzik alanında akademik kazanımlar sağlama (5 kişi) ve toplu etkinliklerin artması isteği (2 kişi) şeklindedir. Temaya ilişkin bulgular ve öğrenci ifadelerinden oluşan örnek görüşler Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5

Sosyal Etkileşim Teması, Kategoriler ve Örnek Görüşler

Temalar	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Sosyal Etkileşim	Yeni arkadaşlar edinme	7	“Burada yeni arkadaşlar edindim ve öğretmenimle çalışmak benim için çok faydalı oldu.” (K6)
	Diğer katılımcılar ile müzikal etkileşim sağlama	6	“Benimle yaşıt, benden büyük ya da küçük birçok piyanistle tanıştım. Herkesin çalışsın ve yorumlayışının farklı olduğunu gördüm. Yeni piyanist arkadaşlarımla tanışmak benim için büyük bir zevkti, ben de onlardan yeni şeyler öğrenmiş oldum.” (K12)
	Müzik alanında akademik kazanımlar sağlama	5	“Akademik olarak artılarımı ve eksilerimi gördüm. Sadece piyano ile ilgili iki gün geçirmek çok güzeldi.” (K5)
	Toplu etkinliklerin artması isteği	2	“Aynı anda sınıfça yapılan etkinliklerle daha çok sosyalleşme fırsatımız olabilirdi.” (K17)

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

I. Uluslararası Tomris Öziş Piyano Günlerine aktif katılım sağlayan öğrencilerin etkinlik sürecine yönelik görüş ve kazanımları; yapılan atölye çalışmalarının teknik beceriye katkısı, müzikal beceri ve yorumlamaya katkısı, eğitim sürecine ilişkin görüşler, seyirci karşısında çalma deneyimi ve etkinlik kapsamındaki sosyal etkileşime ilişkin görüşler temel alınarak tartışılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular değerlendirildiğinde teknik becerilere katkı teması altında yeni bilgiler edinme kategorisinin ön plana çıktığı; bununla birlikte öğrenci ifadelerinin teknik beceri kazanma ve verimli çalışmalar gerçekleştirme kategorilerinde de yoğunlaştığı görülmektedir. Bu doğrultuda piyano günleri kapsamında gerçekleştirilen atölye çalışmalarına aktif katılan öğrencilerin teknik becerilerine hem teorik hem de uygulama yönüyle yeni kazanımlar sağladığı, bu yönüyle de öğrencilerin çalışmalardan fayda sağlayarak verimli bulduğunu söylemek mümkündür. Benzer şekilde müzikal beceri ve yorumlamaya katkı teması altında yeni bilgiler edinme ve olumlu etkiye sahip olma kategorilerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu bağlamda gerçekleştirilen çalışmaların müzikal ifade oluşturma ve geliştirmeye olumlu katkı sağladığı ve öğrencilerin müzikal anlamda yeni bilgiler edinerek müzisyen yönlerinin geliştiğini söylemek mümkündür.

Yürük (2022), piyano ustalık sınıflarında uzman yaklaşımlarının betimlenmesi üzerine gerçekleştirdiği araştırmasında; uzmanların piyano ustalık sınıflarının öğrenciye katkısı hakkındaki düşüncelerine ilişkin öğrencilerin farklı yorumlarla ufuklarının genişleyeceği, diğer öğrencilerle kendisini kıyaslayabileceği, zihinlerinde yeni ve farklı uyarımlar meydana geleceği ve tüm fikirleri

sentezleyerek yeni kazanımlar elde edeceği bulgularına ulaşmıştır. Bu bulgular da araştırma sonuçlarını destekler nitelikte olup ustalık sınıflarının hem öğrenci hem de uzman yönüyle faydalı ve verimli bulunduğunu ortaya koymaktadır. Eğitim süreci teması altında etkili eğitim uygulamaları kategorisi ön plana çıkmaktadır. Bu doğrultuda piyano günlerinde gerçekleştirilen atölye çalışmalarında öğrencilerin izlenen yöntemlerden memnun kaldığı ve yapılan çalışmaları etkili buldukları söylenebilir. Bu sonucu destekler nitelikte, Hanken (2015), gözlem yoluyla öğrenme ve akran öğrenmesi-değerlendirmesiyle ilgili literatürden yola çıkarak, ustalık sınıflarının hem izleyiciler hem de performans sergileyen öğrenciler için geniş öğrenme fırsatları sağladığını ifade etmiştir.

Seyirci karşısında çalma deneyimi teması altında etkisiz kategorisi ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte öğrenci ifadelerinin olumlu duygular ve sahne deneyimi kategorilerinde de yoğunlaştığı söylenebilir. Ustalık sınıflarının en belirleyici yönlerinden olan seyirci karşısında çalma deneyimine ilişkin etkisiz kategorisi altında toplanan ifadeler incelendiğinde, öğrencilerin açık ders ya da çalışma ortamı kapsamında başkalarına çalma ve öğretmen ile birebir ders yapma arasında bir fark görmediği tespit edilmiştir. Bununla beraber, öğrencilerin bir kısmının ise piyano günleri kapsamında seyirci karşısında yaptıkları çalışmaların onları olumlu etkilediği, bunu bir sahne deneyimi olarak değerlendirerek heyecanlarını kontrol etme becerisi kazanmalarına yardımcı olduğu yönünde ifadelere yer verdikleri görülmüştür. Bu noktada seyirci karşısında çalarken yaşanan performans kaygısının, kişinin dışsal faktörlere ilişkin algısıyla paralel olarak değişkenlik gösterdiği söylenebilir. Kimi öğrenciler ustalık sınıfında seyirci karşısında çalarken bir ders ortamı içerisinde olduğunu düşünüp heyecan yaşamaz iken, kimi öğrenciler bu ortamı da izleyicilerin olduğu bir sahne deneyimi olarak nitelendirip heyecan hissetmiştir. Nitekim bu performans anlarında eğitimcilerin rehberliğinde çalışıyor olmak, başka öğrencilerin de benzer zorlukları yaşadığını görmek yaşadıkları heyecanı kontrol edebilmelerine olanak yaratmıştır.

Sosyal etkileşim teması altında yeni arkadaşlar edinme ve diğer katılımcılar ile müzikal etkileşim sağlama kategorilerinin ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Ustalık sınıflarındaki açık ders mantığının sonucu olarak, öğrenciler yaşlıları ile bir arada olmuş ve birbirlerini dinleme fırsatı yakalamıştır. Bu doğrultuda müzikal ve sosyal etkileşimler sağlanarak, yeni sosyal ağlar oluşturulmuştur. Çoğunluğu lise öğrencilerinden oluşan aktif katılımcıların, bu yaş döneminde müzik aracılığıyla paylaşımda bulunmaları ve sağlıklı iletişim kurmaları oldukça önem taşımaktadır. Bu sayede öğrenciler nitelikli arkadaşlıklar kurma ve yeni öğretmenler ile tanışıp müzikal ufuklarını genişletme fırsatı bulmuş olur. Elde edilen bulgulara benzer olarak Hanken ve Long (2012), öğrenciler arasında olumlu bir kabul ve destek kültürü yaratma konusunda ustalık sınıflarının önemini vurgulamıştır. Düzenli olarak ustalık sınıflarına katılarak performans sergileyen öğrencilerin, birbirlerini nasıl destekleyecekleri ve birbirlerinden nasıl öğrenecekleri konusunda işbirlikçi bir tutum geliştirmek için uygun bir ortama sahip olacaklarını ifade etmiştir.

Ustalık sınıfları, ileri seviyedeki öğrencilere performans becerilerini geliştirme, farklı öğretim yöntemleri hakkında bilgi edinme ve uzman müzisyenlerle bağlantı kurma fırsatları sunan usta-çırak öğrenme modeline dayanır. Carrier (2019) çalışmasında, ustalık sınıflarını katılımcıların (özellikle gelecekte bunu kariyere dönüştürmeyi hedefleyenlerin) bu alanda çalışan kişileri sosyal ve estetik yönüyle şekillendiren ritüelleri, kuralları ve davranış biçimlerini gözlemleme imkanına sahip oldukları bir alan olarak tanımlar. Araştırma sonuçlarından yola çıkarak, profesyonel çalgı eğitiminin önemsenen alanlarından ustalık sınıflarının yaygınlaştırılması önerilmektedir. Bu sayede üst düzey müzisyenler, profesyonel müzik eğitimi alan öğrencilerle daha sık bir araya gelme fırsatı bularak hem pedagojik hem de sanatsal açıdan öğrencilere katkı sağlayacaktır. Ayrıca önemli icracılarla tanışma ve çalışma imkânı bulan öğrencilerin de çalgı çalışmaya olan motivasyonunun artacağı öngörülmektedir.

5. Kaynakça

- Akınönder, O., & Uçal-Canakay, E. (2021). Uluslararası Sertifikalı Londra Müzik Koleji (London College of Music-LCM) müzik eğitim programının özengen piyano eğitimindeki yeri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 52, 764-779. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1030900>
- Aldut, D. B. (2024). *CAKA Yaz Okulunda uygulanan keman eğitime yönelik eğitimci, öğrenci ve veli görüşlerinin değerlendirilmesi* (Tez No. 874639). [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Barsamyan, M. (2019). Piano education in adults. *Educational Research and Reviews*, 14(3), 458-464. <https://doi.org/10.5897/ERR2019.3695>
- Bıyıklıoğlu, Z. O. (2024). Piyano başlangıç eğitiminde kullanılan Czerny op.599, Czerny op.299, Czerny, op.136, Czerny op.636, Burgmüller op.100, Duvernoy op. 176 ve Berens op.61 etütlerinin incelenmesi. *Online Journal Of Music Sciences*, 9(1), 329-364. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1309860>
- Bilir-Eyüpoğlu, E. (2017). F. Chopin'in Op. 10 No. 2 kromatik etüdünün piyano tekniğine etkileri. *Konservatoryum*, 4(2), 37-60. <https://doi.org/10.26650/CONS381683>
- Bulow, E. (2019). *Repertoire Selection Practices of Piano Teachers of Intermediate-Level Students as a Function of Teaching Experience And Training* [Doctor of Musical Arts, Boston University]. Boston University Libraries.
- Carrier, S. (2019). *Reimagining The Flute Masterclass: Case Studies Exploring Artistry, Authority, And Embodiment* [Doctor of Musical Arts, The City University of New York]. Cuny Academic Works.
- Coutts, L. (2018). Selecting motivating repertoire for adult piano students: A transformative pedagogical approach. *British Journal of Music Education*, 35(3), 285-299. <https://doi.org/10.1017/S0265051718000074>
- Creech A., Gaunt H, Hallam S., & Robertson L. (2009). Conservatoire students' perceptions of Master Classes. *British Journal of Music Education*, 26(3), 315-331. <https://doi.org/10.1017/S026505170999012X>
- Çağlak-Eker, T. (2020). Piyano eğitiminde dizi çalışmalarına yönelik hazırlık alıştırmaları. *Jass Studies-The Journal of Academic Social Science Studies*, 80, 307-322. <http://dx.doi.org/10.29228/JASSS.43323>
- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi (2024). <https://mssf.comu.edu.tr/tomris-ozis-r189.html> [Erişim Tarihi: 10.01.2025].
- Çimen, G. (2001). Piyano eğitiminde pedal tekniği. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 157-171.
- Çoban, S. (2019). *Piyanoda artikülasyon tekniklerinin öğretiminde öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler ve bunlarla baş etme yolları: Güzel sanatlar liseleri örneği* (Tez No. 565339) [Yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Deniz, J., & Durak, M. (2024). Paylaşmalı öğretim ile yapılan piyano derslerinde staccato çalma becerisi geliştirmeye yönelik bir öğretim tasarımı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 62, 3563-3589. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1523425>

- Engül, D. D., & Pirgon, Y. (2020). Ludvig Schytte Op. 108 Kleine piyano etüt kitabının hedef davranışlar açısından incelenmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 8(1), 12–21. <https://doi.org/10.7816/sed-08-01-02>
- Gladden, M. (2017). *A survey of elementary piano repertoire: A piano instructor's resource*. [Doctor of Musical Arts in Music Dissertation, University of Illinois at Urbana-Champaign]. Illinois Library.
- Gün, E., & Köse, H. S. (2012). Piyano eğitiminde müzikal terimler ve çalma tekniklerine ilişkin bilişsel düzey analizi. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 7(3), 246-257.
- Hamond, L. F. (2013, August 28-31). *Feedback on elements of piano performance: Two case studies in higher education studio*. [Conference presentation]. International Symposium on Performance Science, Vienna, Austria.
- Hanken, I. M., & Long, M. (2012). *Master classes – what do they offer?* NMH-publikasjoner.
- Hanken, I. M. (2015) Listening and learning in a master class. *Music Education Research*, 17(4), 453-464. <https://doi.org/10.1080/14613808.2014.930121>
- Herrera, M., & Cremades, R. (2020). The study of memorisation in piano students in higher education in Mexico. *Musicae Scientiae*, 24(3), 330-341. <https://doi.org/10.1177/1029864918805312>
- Hu, Z. (2018). Research on the present situation of piano education in colleges and universities. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 264, 800-805. <https://doi.org/10.2991/icemaess-18.2018.157>
- Huseynova, E., Onuray-Egilmez, H., & Engur, D. (2019). Effect of piano education on the attention skills of 7-12 year old children. *Educational Research and Reviews*, 14(10). <https://doi.org/10.5897/ERR2019.3727>
- Işıkdemir, T. (2019). *5-6 yaş çocukların piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve eğitimci görüşleri* (Tez No. 541045) [Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kahramankaptan, Ş. (2017). *Kayıp piyanistin kayıtlarını İdil Biret açığa çıkardı*. <https://www.sanattanyansimalar.com/kayip-piyanistin-kayitlarini-idil-biret-aciga-cikardi/2943/sayfasidan-10.01.2025-tarihinde-erisilmistir>.
- Kaleli, Y. S., & Barışeri, N. (2018). Müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinde kazandıkları teknik davranışların incelenmesi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 23-48. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/500754>
- Kalkanoğlu, B. (2020). Piyano eğitiminde sol el: C. Czerny Op.718 sol el etütlerinin analizi. *Turkish Studies-Education*, 15(3), 1939-1950. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.42789>
- Karataş, K. O., & Şengül, C. (2018). Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano ders içeriklerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(1), 365-373.
- Kurtuldu, M. K., & Gönül, S. (2019). Piyanoda staccato tekniğinin öğretilmesinde anlamlandırma stratejilerine yönelik uygulamaların etkisi. *Jass Studies-The Journal of Academic Social Science Studies*, 77, 19-28. <http://dx.doi.org/10.29228/JASSS.30208>

- Kurtuldu, M. K., & Kılıçoğlu, Y. (2023). Pişano eğitiminde analize dayalı örgütlenme stratejisi kullanımı ve deşifre çalmaya etkisi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(35), 74-87. <https://doi.org/10.29228/INESJOURNAL.70449>
- Küpana, M. N. (2012). Pişanoda deşifre öğretilmi programının müzik öğretmeni adaylarının pişano dersine yönelik tutumlarına etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(41), 183-194.
- Long, M., Creech, A., Gaunt, H. & Hallam, S. (2014) Conservatoire students' experiences and perceptions of instrument-specific master classes. *Music Education Research*, 16(2), 176-192. <https://doi.org/10.1080/14613808.2013.859659>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd Edition). Sage.
- Özçelik, Ö. A. (2010). Suzuki Yetenek Eğitimi ve Bartok Mikrokosmos yöntemleriyle özengen pişano eğitiminde yoğunlaşma becerisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 643-661.
- Ömür, Ö. (2022). Pişano eğitiminde başlangıç etütleri içinde yer alan Duvernoy Op.176 etüt kitabının analizi. *Turkish Studies*, 17(3), 569-582. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.58032>
- Özer, B., & Yiğit, N. (2011). Pişano öğretilmi deşifre becerisinin kazandırılması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 39-49.
- Paker, T. (2021). Durum çalışması. F. N. Seggie & Y. Bayyurt (Ed.), *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları* içinde (ss. 124-139). Anı.
- Recepli, E., & Onuray-Eğilmez, H. (2022). The effect of piano education on visual memory. *International Education Studies*, 15(1). <https://doi.org/10.5539/ies.v15n1p87>
- Sarvan, G. (2020). Flüt eğitiminde ekoller, evrenselleşme süreci ve bu sürece ustalık sınıflarının etkisi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 1-22.
- Taylor, A. (2010). Participation in a master class: experiences of older amateur pianists. *Music Education Research*, 12(2), 199-217. <https://doi.org/10.1080/14613801003746576>
- Tekeli-Yiğit, B., Gülüm, B., & Çağlar, E. (2020). Özengen (amatör) çalgı eğitiminin 9-16 yaş aralığındaki bireylerin benlik kavramı düzeylerine etkisinin incelenmesi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 39(3), 1-15. <https://doi.org/10.7822/omuefd.742482>
- Thomas-Lee, P. M. (2003). *Piano pedagogy for four- and five-year-olds: An analysis of selected piano methods for teaching preschool children* [Doctor of Musical Arts, The University of Georgia]. University Libraries University of Georgia.
- Türker, C. (2021). *Pişano eğitiminde iki elde zıt nüans uygulamalarındaki zorlukların giderilmesi için bazı çözümler* (Tez No. 696764) [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Türkmen, N. (2008). *Müzik öğretmeni adaylarının pişanoda deşifre çalabilme düzeyleri üzerine bir çalışma* (Tez No. 227830) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Uçar, M. (2015). *5-9 yaş aralığındaki çocukların pişano eğitiminde öğrenmeyi sağlayıcı ve destekleyici görsel materyal geliştirme* (Tez No. 415771) [Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Uslu, M. (1998). *Türkiye'de çalgı eğitiminin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi* (Tez No. 78333) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Seçkin.
- Young, M. M. (2013) University-level group piano instruction and professional musicians. *Music Education Research*, 15(1), 59-73. <https://doi.org/10.1080/14613808.2012.737773>
- Yürük, F. C. (2022). *Piyano masterclass'larında uzman yaklaşımlarının betimlenmesi üzerine bir araştırma* (Tez No. 748971) [Sanatta Yeterlik Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.